

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในถังใต้พื้นดินและบนพื้นดินมีปริมาณเกิน
ถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตร ตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง

กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๙๒๑/๘๕๒๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๒๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงมหาดไทยได้รับรายงานจากกรมโยธาธิการว่า ในปัจจุบันนี้มีผู้ขออนุญาตเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาและชนิดนำกล้วอันตรายไว้ในถังใต้พื้นดินมีปริมาณเกินถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตร เป็นจำนวนหลายราย แต่ปรากฏว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (เฉพาะมาตรา ๓๙) โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๐๘ ได้กำหนดว่า การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกล้วอันตรายมีปริมาณไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร ในถังใต้พื้นดิน ต้องยื่นแผนผังโดยละเอียดแสดงการตั้งถัง การวางท่อ การตั้งเครื่องสูบ และต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อนจึงจะบรรจุน้ำมันในถังนั้นได้ การตั้งถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงต้องทำตามแผนผังที่นายช่างได้พิจารณาเห็นชอบแล้วและอยู่ในบังคับตามเงื่อนไขในมาตรา ๓๙ ซึ่งกรมโยธาธิการได้พิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว เห็นว่าการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกล้วอันตรายไว้ในถังใต้พื้นดินจะต้องเก็บในถังที่มีปริมาณไม่เกินถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตร ตามมาตรา ๓๕ (การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกล้วอันตราย) ถ้าจะเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาและชนิดนำกล้วอันตรายไว้ในถังที่มีปริมาณเกินถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตร ต้องตั้งถังเก็บไว้บนพื้นดินที่มีเขื่อนหรือกำแพงล้อมรอบตามมาตรา ๓๗ ประกอบกับมาตรา ๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (เฉพาะมาตรา ๓๙) โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๐๘ (การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาและชนิดนำกล้วอันตรายในถังใหญ่) ดังนั้น เมื่อมีผู้ขออนุญาตเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาหรือชนิดนำกล้วอันตรายไว้ในถังใต้พื้นดินมีปริมาณเกินถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตร กรมโยธาธิการในฐานะนายช่างตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงจึงไม่อาจที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบได้ เพราะเป็นการขัดกับมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๗ ประกอบกับมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ แก้ไขเพิ่มเติม (เฉพาะมาตรา ๓๙) โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๐๘

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ แล้ว เห็นว่า กฎหมายมีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมการเก็บรักษา ตลอดจนการบรรจุ ขนถ่ายและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อป้องกันอัคคีภัย ดังนั้น การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในถังใต้พื้นดินที่มีปริมาณเกินถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตร เมื่อถึงเกิดรั่วหรือแตกล้ำมันก็จะซึมลงไปดินโอกาสที่น้ำมันจะกระทบถูกเปลวไฟหรือประกายไฟนั้นค่อนข้างยาก ฉะนั้น วิธีการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในถังใต้พื้นดินที่มีปริมาณเกินถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตรจึงมีความ

ปลอดภัยมากกว่าการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในถังที่ตั้งถังไว้บนพื้นดิน จึงเห็นว่าการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาและชนิดน้ำหนักอันตรายไว้ในถังใต้พื้นดินมีปริมาณเกินถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตร น่าจะกระทำไม่ได้ขัดกับกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงแต่อย่างใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมโยธาธิการ) แล้วมีความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ มาตรา ๓๕^๑ นั้น กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่จะให้เก็บน้ำมันในถังใต้พื้นดินไว้ในปริมาณไม่เกินถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตร แต่การที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงในถังใต้พื้นดินไว้ในปริมาณไม่เกินถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตรนั้น กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานที่จะอนุญาตให้กระทำได้อย่างใด ส่วนการตั้งถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงมีปริมาณเกินกว่าถึงละ ๕,๐๐๐ ลิตรนั้น มาตรา ๓๗^๒ ประกอบด้วยมาตรา ๓๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ ซึ่งแก้ไข

^๑ มาตรา ๓๕ การเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักอันตรายมีปริมาณไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร ในถังใต้พื้นดินนั้น ต้องยื่นแผนผังโดยละเอียดแสดงการตั้งถัง การวางท่อ การตั้งเครื่องสูบลูก และต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อน จึงจะบรรจุน้ำมันในถังนั้นได้

^๒ มาตรา ๓๗ การตั้งถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงมีปริมาณเกิน ๕,๐๐๐ ลิตร ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อน

^๓ มาตรา ๓๙ ถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น ต้องทำตามแผนผังที่นายช่างได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว และอยู่ในบังคับดังกล่าวต่อไปนี้

๑. ถังบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงต้องทำด้วยเหล็กเหนียวถ่วงอ่อน ตรึงด้วยหมุดหรือเชื่อมด้วยไฟฟ้าให้แน่นมิให้น้ำมันรั่วไหลได้จนเป็นที่พอใจเจ้าพนักงาน

๒. ช่องลมหรือท่อสำหรับถ่ายอากาศจากถัง ต้องมีตะแกรงลวด ๒ ชั้นตะแกรงต้องใช้ขนาดมีรูไม่น้อยกว่า ๑๔๐ รู ใน ๑ ตารางเซนติเมตร ถ้าจะใช้ตะแกรงลวดในที่กล่าวนี้ก็ต้องมีช่องลมหรือท่อสำหรับถ่ายอากาศอย่างปิดเปิดได้ตามที่เจ้าหน้าที่เห็นชอบ

๓. หลังคาคลุมถัง ต้องทำด้วยเหล็กหรือวัสดุที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง

๔. การตั้งถังที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องมีระยะดังนี้คือ

(ก) ในการตั้งถังไม่รวมกันเป็นหมู่ถัง สำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักอันตรายหรือน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา ถ้าเป็นถังตั้งตามแนวยืน ระยะห่างระหว่างถังต่อถังต้องไม่น้อยกว่าเส้นผ่าศูนย์กลางของถังใบที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางยาวกว่าหรือน้อยกว่าความกว้างของถังด้านที่ยาวกว่าหรือจะใช้ระยะไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตรก็ได้ หรือถ้าเป็นถังตั้งตามแนวนอน ระยะทางระหว่างถังต่อถังต้องไม่น้อยกว่าความยาวของถังใบที่ยาวกว่าหรือจะใช้ระยะไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตรก็ได้ แต่สำหรับถังที่ใช้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักอันตรายจะใช้ระยะห่างจากถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักอันตรายหรือน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาไม่น้อยกว่า ๖ เมตรก็ได้

ในการตั้งถังรวมกันเป็นหมู่ถังสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักอันตรายหรือน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา ไม่ว่าจะมิถังที่ใช้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดน้ำหนักอันตรายรวมอยู่ด้วยหรือไม่ ถ้าเป็นถังตั้งตามแนวยืน ระยะห่างระหว่างถังต่อถังไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของเส้นผ่าศูนย์กลางของถังใบที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางยาวกว่าหรือครึ่งหนึ่งของความกว้างของถังด้านที่ยาวกว่าหรือจะใช้ระยะไม่น้อยกว่า ๑๕ เมตรก็ได้ หรือถ้าเป็นถังตั้งตามแนวนอน ระยะห่างระหว่างถังต่อถังจะใช้ระยะไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวของถังใบที่ยาวกว่า

เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๐๘ ให้กระทำได้เฉพาะในถังที่ตั้งบนพื้นดินเท่านั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่า กรมโยธาธิการจะอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง อนุญาตให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดาและชนิดนำกลว้ออันตรายไว้ในถังใต้พื้นดินในปริมาณเกินกว่าถังละ ๕,๐๐๐ ลิตรมิได้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๒๙

หรือจะใช้ระยะไม่น้อยกว่า ๑๕ เมตรก็ได้

ในกรณีการตั้งถังรวมกันเป็นหมู่ถังตั้งแต่สองหมู่ขึ้นไปใกล้เคียงกัน ถังที่ตั้งสำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงถังใดในหมู่ถังหนึ่งกับอีกถังหนึ่งในหมู่ถังที่ใกล้เคียงกันนั้นให้ใช้ระยะห่างระหว่างถังต่อถังตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(ข) ถังต้องห่างจากเรือนคน หรือเตาไฟ หรือที่สำหรับทำหรือเก็บสินค้าต่าง ๆ อย่างน้อย ๒๐ เมตรโดยรอบ

(ค) ถังต้องห่างจากรั้วบริเวณที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างน้อย ๘ เมตร

๕. โดยรอบถังหรือหมู่ถังที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงต้องทำเขื่อนหรือกำแพงล้อมไว้มีขนาดให้พอที่จะขังน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ได้ภายในเขื่อนหรือกำแพงที่ล้อมนั้น เมื่อมีเหตุอุบัติเกิดแก่ถัง คือ

(ก) ถ้าเป็นถังที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดธรรมดา ต้องพอที่จะขังน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ได้ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๔ ของปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในถังทั้งหมด

(ข) ถ้าเป็นถังที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลว้ออันตรายต้องพอที่จะขังน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ได้ทั้งหมดมิให้ล้นไหลออกจากเขื่อนหรือกำแพงนั้นได้เลย

๖. เขื่อนหรือกำแพงนั้น ต้องทำเครื่องป้องกันมิให้น้ำมันเชื้อเพลิงรั่วไหลไปตามทางท่อหรือรางน้ำได้

๗. บริเวณที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น ต้องทำรั้วล้อมรอบด้วยวัตถุที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง และต้องมีขนาดสูงไม่น้อยกว่า ๓ เมตร ทั้งต้องมีประตูทำด้วยคอนกรีตหรือเหล็กหรือวัตถุอย่างอื่นตามที่เจ้าพนักงานเห็นชอบ

๘. ภายในบริเวณที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องมีสายล่อฟ้าตามความเห็นชอบของนายช่าง

๙. ต้องมีเครื่องดับเพลิงไว้ประจำในบริเวณที่เจ้าพนักงานกำหนดหรือเห็นชอบ

๑๐. ต้องตั้งอุปกรณ์และสายดินเพื่อป้องกันอันตรายอันเกิดขึ้นจากประจุไฟฟ้าสถิตย์ให้กระแสไฟฟ้าไหลต่อเนื่องจากแผ่นหลังคาติดต่อกับผนังของถังลงดินได้โดยสะดวกตามที่นายช่างกำหนดหรือเห็นชอบ